

Leusden, 1 september 2022

SAMENVATTING

In juli 2021 heeft de gemeenteraad van Leusden een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht om in 2022 met een plan te komen hoe we als gemeente ervoor kunnen zorgen dat de bestaande wijkverenigingen en nieuwe initiatieven maximaal ondersteund gaan worden.

Met dat doel is in het voorjaar van 2022 een onderzoek uitgevoerd bij en met de wijkverenigingen, alsook bij andere stakeholders zoals De Huiskamer en Lariks.

De resultaten van dat onderzoek en de daaruit volgende advisering is verwerkt in dit document.

LEESWIJZER

In juli 2021 heeft de gemeenteraad van Leusden een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht om “in 2022 met een plan te komen hoe we als gemeente, eventueel samen met welzijns- en zorgorganisaties en woningbouwcorporatie er voor kunnen zorgen dat de bestaande wijkverenigingen en nieuwe initiatieven maximaal ondersteund gaan worden. Onder meer door maatwerk zoals door de ondersteuning bij de opzet en het gebruik van wijkkamers.”

Mede vanwege deze motie maar ook in het kader naar het onderzoek naar het nieuwe beleidskader (2023) en het nog te vormen college-uitvoeringsprogramma (2022-2025), is de afgelopen weken onderzoek uitgevoerd en zijn gesprekken met de wijkverenigingen en andere stakeholders geweest om te komen tot een visie, passend in nader uit te werken beleid sociaal domein.

In de inleiding wordt de totstandkoming van dit document geschetst en worden de contouren geschetst van het nieuwe beleid, te verwerken in beleidskader of college-uitvoeringsprogramma.

In dit document worden eerst de relevante thema's binnen het sociaal domein behandeld.

Daarna worden de maatschappelijke thema's (1) behandeld en wordt nader ingezoomd op de wijkverenigingen (2). In dat kernhoofdstuk wordt ingegaan op de doelstellingen van de wijkverenigingen en de mogelijk gedeelde doelen of juist gemeenschappelijke belangen met de gemeente.

In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de financiën (subsidie) van de wijkverenigingen. In hoofdstuk 4 worden conclusies getrokken en wordt een advies geformuleerd hoe het beleid voor de komende jaren er zou kunnen uitzien.

INLEIDING

In de loop van de laatste jaren hebben inwoners van meerdere wijken in de gemeente Leusden zich verenigd in een wijkvereniging. Het gaat onder meer om Buurkracht Alandsbeek, LeusdenZet, DAVA en vanaf 2022 't Ruige Veld. Ook De Deel is bij dit onderzoek betrokken.

In hun eigen wijk zorgen de verenigingen voor activiteiten met en voor de inwoners, vooral gericht op ontmoeting, het versterken van de saamhorigheid, het vergroten van het netwerk en het ontplooiën van initiatieven in de buurt of wijk.

In de beginfase van de verenigingen is met gemeente afgesproken dat zij voor de eerste jaren financiële ondersteuning ontvangen van de gemeente in de vorm van (project)subsidies. Ook konden zij rekenen op ondersteuning vanuit Lariks. Op die manier kregen wijkverenigingen de gelegenheid te starten, zich te ontwikkelen en op termijn financieel zelfredzaam te worden. In de praktijk blijkt dit laatste niet of nog niet mogelijk en is er (langer) financiële ondersteuning nodig. Terwijl deze financiële middelen niet zomaar (structureel) voor handen zijn bij de gemeente.

Dit vraagt om een plan op het doel en de rol van wijkverenigingen en de wijze waarop we ons als gemeente tot wijkverenigingen (en nieuwe initiatiefnemers) verhouden en dat is de reden van dit onderzoek.

Een motie van de gemeenteraad van juli 2021 sluit hierbij aan. In de motie verzoekt de raad het college om “in 2022 met een plan te komen hoe we als gemeente, eventueel samen met welzijns- en zorgorganisaties en woningbouwcorporatie er voor kunnen zorgen dat de bestaande wijkverenigingen en nieuwe initiatieven maximaal ondersteund gaan worden. Onder meer door maatwerk zoals door de ondersteuning bij de opzet en het gebruik van wijkkamers.”

De uitkomst van dit plan zal onderdeel worden van het nieuw te vormen beleidskader Sociaal Domein 2023.

NIEUW BELEIDSKADER

Het nieuwe beleidskader dat momenteel in ontwikkeling is, komt op een goed moment. Er is onlangs een nieuw college aangetreden en dat betekent een nieuwe focus en wellicht nieuwe thema's. Dat wil niet zeggen dat thema's uit het Beleidskader 2019-2022 niet meer opportuun zijn. Participatie, eenzaamheid, mensen met verward gedrag zijn thema's die nog steeds zichtbaar zijn in de samenleving. Maar ontwikkelingen gaan snel. Een concept als energiearmoede was enige jaren geleden nog onbekend, maar door stijgende kosten door diverse crises is dit helaas een nieuw fenomeen dat mensen raakt.

Daarnaast zijn er nog andere thema's van belang zoals de integratie van nieuwkomers in de wijken en het toenemen van mensen met een zorgvraag door het langer thuis wonen.

In het proces van de totstandkoming van dit plan zijn veel thema's met de wijkverenigingen besproken en is gevraagd naar de herkenbaarheid en mogelijk een aanpak.

INHOUD

Wijkverenigingen gemeente Leusden	1
Samenvatting	1
Leeswijzer	1
Inleiding	2
Nieuw beleidskader	2
1. Aanleiding, achtergrond en onderzoek	4
Maatschappelijke thema's	4
Wijkverenigingen	4
Wat kunnen wijkverenigingen bijdragen?	4
Wijken en wijkverenigingen in Leusden	5
Gemeenschappelijke doelstellingen	8
Belang van de wijkvereniging in Leusden	9
Lariks, De Huiskamer en Fonds Samenlevingsinitiatieven	9
Wensen vanuit de verenigingen	9
Corona	10
2. Visie	10
Kijk op de komende jaren	11
Financiën	12
3. Consequenties en Aanbevelingen	12
Uitgangspunten, doelen en rollen	13
Wat doen we met nieuwe wijkverenigingen?	14
De Huiskamer van Leusden	15
Lariks	15
Advies	15
Onderzoek en proces	16

1. AANLEIDING, ACHTERGROND EN ONDERZOEK

MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

De gemeente Leusden werkt aan een nieuw beleidskader met nieuwe thema's die in de hedendaagse maatschappij zichtbaar zijn.

Denk hierbij aan de energietransitie en energiearmoede, maar ook armoede en schulden. En wat te denken van inclusiviteit en diversiteit? Hoe zorgen wij ervoor dat iedereen volwaardig kan deelnemen aan de samenleving, ongeacht afkomst, beperking, oriëntatie of identiteit.

In het kader van leefbaarheid zoekt de gemeente de samenwerking met de wijken. Burgerparticipatie is daarbij een niet-vrijblijvend begrip.

De gemeente betreft de relevante en betrokken stakeholders bij de ontwikkeling van het nieuwe beleidskader. Ook de wijkverenigingen zijn middels dit onderzoek bij de onderwerpen betrokken. Zij fungeren immers vaak als de ogen en oren van de wijk en signaleren de effecten van de thema's op de inwoners.

Over de rol van de wijkverenigingen bij de uitvoering van dit beleidskader gaat een groot deel van dit onderzoek. Wijkverenigingen staan niet volledig open om een grote rol te spelen in de uitvoering van het beleidskader. Terwijl de gemeente die rol wel ziet. Hoe kunnen partijen bij elkaar worden gebracht? Ook daarover gaat dit plan.

WIJKVERENIGINGEN

Wijkverenigingen zijn geen nieuw fenomeen in Nederland. Wel zien we de laatste jaren dat ze in aantal toenemen. Wijkverenigingen worden vrijwel altijd met een bepaald doel of thema opgericht. Soms om op te komen voor de belangen van de wijkbewoners, soms vanwege de sociale cohesie of vanuit een cultuurhistorisch perspectief. Wijkverenigingen worden ook regelmatig opgericht vanwege een bepaald dringend thema, zoals bijvoorbeeld de plaatsing van een windmolenpark naast de wijk.

Wijkverenigingen zijn autonoom, formuleren hun eigen visie en oprichtingsdoeleinden en organiseren activiteiten die aansluiten op de wijk en de wijkbewoners. In sommige gevallen ondersteund vanuit een gemeentelijk subsidiebeleid (mits passend).

Met de transitie van het sociaal domein naar de gemeenten is er vanuit het gemeentelijk perspectief meer aandacht gekomen voor het belang van de wijk en de wijkvereniging. Hoewel er soms wordt gezegd dat er sprake is van een zich terugtrekkende overheid, omdat de Rijksoverheid meer taken overlaat aan de gemeenten, is daar dus eigenlijk geen sprake van. Een gemeente weet beter wat er in de eigen gemeente en in de wijken gebeurt en kan daar dus veel beter en 'op maat' op inspelen. De overheid is juist dichterbij de mensen komen te staan. Dat wil niet zeggen dat hiermee alles meteen beter gaat. Gemeenten hebben moeten leren naar de inwoner te luisteren en te zoeken naar gemeenschappelijke belangen en het synchroniseren van doelstellingen.

WAT KUNNEN WIJKVERENIGINGEN BIJDAGEN?

Onderzoek naar wijken kenmerkt zich hoofdzakelijk door de focus op leefbaarheid en kwetsbaarheid van de wijk/buurt. Dit is mede ontstaan vanuit de aanpak probleemwijken van destijds minister

Vogelaar. Hierdoor is de focus erg op achterstandswijken gericht gebleven. Ander onderzoek (bron1) toont aan dat het in de meeste wijken goed tot erg goed gaat. Ook zijn er grote verschillen tussen stad en platteland.

Om een wijk leefbaar te maken en te houden is veel inzet mogelijk. Allereerst is leefbaarheid natuurlijk een containerbegrip voor kenmerken van een leefomgeving. Dit kan per wijk en zelfs per inwoner verschillen. Globaal gaat het om de aantrekkelijkheid en veiligheid van de omgeving, om er te wonen, te leven, te spelen of te sporten, (elkaar) te ontmoeten etc. Maar ook om de sociale cohesie, is er de mogelijkheid om elkaar om hulp te vragen of kijkt men (ongevraagd) naar elkaar om. *Zie: bronnen voor achtergrond*

Ook in niet-probleemwijken moet blijvend gewerkt worden aan leefbaarheid. Om de wijk schoon en opgeruimd te houden bijvoorbeeld. Om te zorgen voor voldoende groen. Maar dus ook om elkaar te kunnen ontmoeten of om hulp te vragen. En gaat dat niet vanzelf dan kan een wijkvereniging uitkomst bieden.

Een doelstelling als ontmoeten lijkt wellicht wat mager, maar in het licht bezien van leefbaarheid in de wijk en thema's als langer thuis wonen (ouderen en mensen met een zorgbehoefte of noodzaak) en eenzaamheid (ook onder jongeren) is ontmoeting waardevoller dan het op het eerste oog lijkt. Leefbaarheid vraagt om versterken van sociale kwaliteit (bron: Movisie) en dat begint bij *ontmoeten*.

WIJKEN EN WIJKVERENIGINGEN IN LEUSDEN

De gemeente Leusden heeft een bijzondere indeling met een grotere plaats en een groter dorp (Achterveld). Leusden zelf bestaat uit een groot aantal wijken en buurten, sommige met een eigen cultuurhistorische achtergrond. Soms oud (zoals Oud-Leusden) en soms vanwege een andere bijzonderheid zoals Rozendaal (Eurowoningen) of Alandsbeek vanwege de bijzondere inrichting van de wijk of de specifieke woningen.

Het is daarom niet vreemd dat inwoners van sommige van deze wijken zich hebben verenigd in een wijkvereniging. Bijvoorbeeld om de saamhorigheid van de wijk blijvend te borgen, of om ontmoeting te realiseren (ook met nieuwe inwoners), of gewoonweg om activiteiten te organiseren.

Hieronder per wijk een wijkschets en een schets van de bestaande, huidige wijkverenigingen

ALANDSBEEK

Alandsbeek is een bijzondere jaren '70 wijk. Ruim van opzet met voornamelijk koopwoningen (520) en een kleiner aantal vrije sector huurwoningen (177). Er wonen veel (jonge) gezinnen.

De wijkvereniging bestaat sinds 2014 en richt zich niet alleen op Alandsbeek, maar ook op omliggende wijken. Sinds de ingebruikname van het wijkhuis weten ook inwoners van omliggende wijken de weg naar het wijkhuis goed te vinden.

De wijkvereniging is opgericht om voor verbinding te zorgen. Buurkracht, zoals het in Alandsbeek heet. Ontmoeten en het organiseren en bijwonen van leuke activiteiten.

Tijdens de coronaperiode zijn er aangepaste activiteiten georganiseerd voor de wijk en de bewoners en is er ingespeeld op de bijzondere situatie. Inmiddels wordt het oorspronkelijke plan aangepast en uitgevoerd. Er vinden wijkconsultaties plaats, bijvoorbeeld ook met nieuwe bewoners, om te komen tot een op maat gemaakt activiteitenplan.

Alandsbeek heeft veel vrijwilligers. De vereniging heeft daar wel wat ondersteuning bij nodig. De gemeente kan hierbij direct en indirect (via Lariks) ondersteunen. Het gemeentelijk vrijwilligersbeleid is onderdeel is van het beleidskader. Dat geldt ook voor de uitvoering van 'gemeentelijk' beleid. Denk daarbij aan activiteiten rond eenzaamheid, dementie etc. Ook in organisatorische zin heeft de

wijkvereniging aangegeven ondersteuning te kunnen gebruiken. En bijvoorbeeld ook als het gaat om (extra) fondsenwerving.

De grootste kosten zijn de huur van het wijkhuis. Met de gemeentelijke subsidie en cofinanciering vanuit de huiseigenaar kunnen deze kosten worden gefinancierd.

Activiteiten worden bekostigd vanuit sponsoring, ledencontributie en eigen bijdragen.

<http://www.buurkrachtalandsbeek.nl/wijkvereniging/>

'T RUIGE VELD

't Ruige Veld is – ook demografisch- een wat oudere wijk van Leusden. Vanwege het ontbreken van een ontmoetingsruimte zijn de initiatiefnemers in 2019 gestart met een enquête. Daar is door veel mensen op gereageerd en dat heeft geleid tot de oprichting van de vereniging, gericht op 't Ruige Veld én op Hamersveld. Inmiddels wordt gebruik gemaakt van het gebouw van de muziekschool. Doel van de vereniging is ontmoeten maar ook het onderzoeken waar in de wijk behoefte aan is.

Het bestuur is van mening dat “het de verantwoordelijkheid is van de gemeente om zorg te dragen voor onderkomens voor wijkverenigingen en deze onderkomens structureel te financieren. De wijkverenigingen kijken om naar medebewoners en vervullen vaak een signaalfunctie m.b.t. mensen die eenzaam zijn en/of hulp behoeven. Zeker nu de overheid steeds meer een terugtrekkende beweging maakt en ouderen (noodgedwongen) langer op zichzelf blijven wonen”.

De wijkvereniging heeft met de opstart in de corona-periode de nodige aanloopperikelen gekend en kosten gemaakt. Dit heeft tot een aantal vragen geleid die door de gemeente zijn opgepakt en verwerkt in de advisering.

Inmiddels is men ook hier goed van start en in gesprek met de wijkbewoners om te komen tot een passend aanbod.

Met de toegekende projectsubsidie kan het muziekgebouw twee dagdelen per week worden gehuurd voor activiteiten. Overige activiteiten kunnen deels worden georganiseerd door de contributies van de leden.

<https://www.wijkverenigingruigeveld.nl/>

DE DEEL

De Deel is een gemeenschapsruimte in het gebouw De Zaaier en richt zich tevens op De Dorser en de Egger. Van oudsher zijn dit flats voor ouderen. Inmiddels is dit beleid gewijzigd en worden er ook jongeren gehuisvest. Dit zorgt voor een uitdaging voor het bestuur van de wijkvereniging dat een terugloop van de leden ziet. Ook de oude leden hebben –na de coronaperiode- de weg naar De Deel nog niet volop kunnen vinden.

Een andere bedreiging voor de vereniging vormt de nieuwe vastgoedeigenaar van het gebouw, al zijn daar inmiddels wel nieuwe en werkbare afspraken mee gemaakt. Ook een dreigende forse kostenstijging is daarmee van de baan.

Verder is De Deel een echte wijkvereniging met activiteiten voor de hele wijk, niet alleen in de drie gebouwen. Er zijn goede relaties met Lariks en De Huiskamer en regelmatig met bestuurders en gemeenteambtenaren. Men wil graag ook een bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's. Men heeft ondersteuning nodig bij organisatorische thema's en dus bij het ledenbehoud en eventuele ledenwerving.

DAVA

DAVA is gehuisvest in 'de oude bieb' sinds 2019. De voorbereidingen zijn al gestart sinds 2019. De vereniging is bestaat al veel langer en is ontstaan, vanuit het wijkgericht werken en de overgang van de Wmo naar de gemeenten. Dat heeft al direct geleid tot veel leden (250), vrijwilligers (90) en werkgroepen.

De doelstelling is ontmoeten en verbinden. Dat past bij Achterveld waarin veel verenigingen actief zijn en dat uiteraard een bijzondere plek inneemt binnen de gemeente.

De Oude Bieb is de thuisbasis. De sociale huiskamer is een bijzonder project hierin. Dit gaat verder dan alleen ontmoeten.

DAVA heeft als vereniging heeft ten doel:

Het bevorderen dat (kwetsbare) mensen met plezier in het dorp kunnen blijven wonen en participeren in de samenleving.

Hoe?

Door het organiseren van aanvullende diensten en voorzieningen in Achterveld, op basis van de maatschappelijke vraag. Voor inwoners zoals (kwetsbare) ouderen, chronisch zieken, zorgbehoeftigen en mensen met een beperking.

De vereniging tracht dit doel onder meer te bereiken door:

Het realiseren van een ontmoetingscentrum voor (kwetsbare) inwoners en hun mantelzorgers, waar mensen elkaar in een ongedwongen sfeer kunnen ontmoeten en alle gewenste informatie kunnen verkrijgen.

Het nastreven van het behoud van voorzieningen in Achterveld.

Het vergroten van de solidariteit van de inwoners van Achterveld door gezamenlijk te zorgen voor een goed sociaal klimaat waarvan alle inwoners kunnen profiteren.

Het behartigen van de belangen van de inwoners van Achterveld bij individuele vragen maar ook algemeen door het realiseren van de wensen met betrekking tot zorg en diensten in Achterveld.

Het onderhouden van contact met de gemeente Leusden en instellingen die diensten leveren op het gebied van zorg, wonen en welzijn.

Na corona is het verenigingsleven opnieuw opgestart met veel nieuwe activiteiten. Van koken tot zingen tot stoelyoga en wandelen. Inwoners nemen hiervoor zelf het initiatief, DAVA faciliteert vooral. De doelgroep is kwetsbare inwoners, met name ouderen. Maar daarnaast wordt ook de zomerschool voor kinderen met leerachterstanden in het gebouw georganiseerd. Kinderen en ouderen worden goed bereikt; kinderen van middelbare schoolleeftijd zijn lastig(er) te bereiken. Vrijwilligers krijgen een gedragscode waar ze zich aan dienen te houden en sinds kort wordt er voor hen ook een VOG aangevraagd.

Er wordt erg veel waarde gehecht aan de accommodatie, omdat het spontane ontmoetingen toelaat en voorkomt dat initiatieven verzanden. De locatie is laagdrempelig en straalt een echt huiskamergevoel uit waardoor mensen zich snel thuis voelen.

DAVA wordt al langer –en voor een langere periode- gesubsidieerd. DAVA ontvangt een projectsubsidie voor het project 'de huiskamer', dat aansluit bij een aantal sociaal-maatschappelijke doelstellingen en ook in het nieuwe beleidskader of college uitvoeringsprogramma, prima past. De huiskamer 'plus' is daarnaast gericht op dementie.

<https://doorAchterveld.nl/>

LEUSDENZET

Leusden Zuid en de Tabaksteeg is een gemengde wijk, met jong en oud.

Er is de eerste jaren gefocust op activiteiten in de wijk. Nu wil men de vereniging strategischer positioneren, in en rond het MFC Maxima. De vereniging wil geen spreekbuis zijn richting gemeente, noch een belangenorganisatie. Er is ook geen behoefte aan wijkcoördinatie vanuit de gemeente aangezien de vereniging vindt dat zij dit zelf moet oppakken. Met een wijkcoach o.i.d. bestaat het risico dat inwoners zelf minder initiatieven ondernemen omdat zij verwachten dat deze coach het zal doen, terwijl de vereniging juist zo'n waarde hecht aan eigen initiatieven.

Binnen de vereniging heeft het bestuur een faciliterende rol; inwoners worden geacht zelf initiatieven te ondernemen en deze met elkaar op te zetten. Hiermee vallen activiteiten die weinig respons krijgen vanzelf af en wordt er ingespeeld op de behoefte van de wijkbewoners.

De nieuwe wijk Maanwijk wordt actief betrokken bij de vereniging, alle huishoudens zijn het eerste jaar gratis lid. Hiermee hoopt de vereniging te zorgen voor verbinding en een blijvend aantal leden in de jaren hierna.

LeusdenZet maakt gebruik van het mooie MFC Antares in de wijk. De huur van de ruimten is niet erg hoog, maar men is beperkt in het multifunctioneel gebruik van de ruimten en de afspraken over de horeca (Maxima) en gebruikerstijden.

De projectsubsidie voorziet in de kosten. Daarnaast heeft de vereniging inkomsten van de leden en van sponsoring.

<https://www.leusdenzet.nl/>

GEMEENSCHAPPELIJKE DOELSTELLINGEN

Zowel uit de gesprekken met en de bezoeken aan de wijkverenigingen blijkt dat er in Leusden bloeiende wijkverenigingen zijn met een grote achterban en een divers activiteiten aanbod. Het is niet gek dat het activiteiten aanbod soms afwijkt. Elke wijk heeft immers zijn eigen dynamiek.

Een rondgang langs de websites met de activiteiten agenda en de diverse berichten en verslagen laten zien dat de maatschappelijke betrokkenheid groot is. De kracht zit in ontmoeten en van daar uit gebeurt veel. Maatschappelijke thema's worden verwerkt in het aanbod en er is participatie vanuit jong en oud. We zien duurzaamheid regelmatig voorbij komen, net als vergroening van de wijk, opruim- en schoonmaakacties. En veel samen koken en eten om eenzaamheid tegen te gaan maar soms ook omdat het samen nu eenmaal gezelliger is dan alleen.

Zoals we bij de maatschappelijke thema's hebben gezien komen de meeste thema's genoemd in het oude of het nieuwe beleidskader aan bod. Het aanbod is vanzelfsprekend voor iedereen; men voert in principe geen specifiek doelgroepenbeleid. Elke activiteit is voor iedereen!

De meeste (besturen van de) wijkverenigingen werken faciliterend. Zij organiseren zelf niet de activiteiten, maar laten dat over aan initiatiefnemers. Hierdoor worden vrijwilligers niet voortdurend belast, maar alleen voor de specifieke activiteiten waar zij een binding mee hebben.

Dat maakt het lastig om samen met de gemeente activiteiten te organiseren op een bepaald thema, in een bepaalde periode. Zoals bijvoorbeeld de dag van de mantelzorger. Voor de gemeente is dit een belangrijk thema, de gemeente ziet de wijkvereniging wel als een belangrijk partner in de wijk terwijl de wijkvereniging zich niet als verlengstuk van de gemeente ziet. Aan de andere kant (h)erkent men de thema's maar ziet ofwel geen rol voor zichzelf, of weet niet wat die rol zou kunnen zijn.

Dit vraagt onderlinge afstemming en ondersteuning vanuit de gemeente. Wat kan de wijkvereniging wel? En met welke ondersteuning kan er nog meer?

Dit is een ontwikkelpunt dat de komende periode in gezamenlijkheid moet worden uitgewerkt.

BELANG VAN DE WIJKVERENIGING IN LEUSDEN

De conclusie is dat wijkverenigingen een goede en positieve bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's die ook voor de gemeente van belang zijn. Er zijn verschillen van mening over de vorm, maar heel ver zit men niet uit elkaar. En met de wens om het goede te doen voor de wijkbewoner is dit uit te werken in een overkoepelend (subsidie)kader. Dat kan tevens als blauwdruk werken voor toekomstige, nog op te richten wijkverenigingen.

De rol die de wijkverenigingen spelen kan per wijk verschillen. Door een passende ondersteuning aan de wijkvereniging wordt het doel van de wijkvereniging versterkt, het bestaansrecht vergroot en wordt het belang voor de inwoners (en dus ook het draagvlak) groter.

In samenspraak met de Huiskamer van Leusden en Lariks wordt er gezocht naar passende ondersteuning in de vorm van het aanbieden van cursussen, trainingen en het versterken van (ervarings)deskundigheid.

Dit alles heeft een dubbel doel: er worden meer sociaal-maatschappelijke taken op een organische wijze uitgevoerd en het vergroot de maatschappelijke (eigen)waarde en het bestaansrecht van de wijkvereniging.

LARIKS, DE HUISKAMER VAN LEUSDEN EN FONDS SAMENLEVINGSINITIATIEVEN

In Leusden is De Huiskamer actief. De Huiskamer is een vrijwilligerscoördinatiepunt en een vraagbaak en ondersteuningspunt voor inwoners (met ondersteuning vanuit Lariks). Ook voor de wijkverenigingen speelt De Huiskamer een centrale rol. Er worden bijeenkomsten georganiseerd op kennis delende thema's en op gebied van algemene ondersteuning. Het is de bedoeling deze bijeenkomsten structureel aan te bieden in overleg met Lariks en de gemeente. En natuurlijk op onderwerp op behoefte van de verenigingen.

Het fonds samenlevingsinitiatieven is een door de gemeenteraad ingericht (subsidie)fonds dat als doelstelling heeft om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen teneinde de saamhorigheid in Leusden te versterken en om Leusden bruisender en leuker te maken.

Dit fonds wordt door enkele vrijwilligers beheerd. Enkele wijkverenigingen hebben aangegeven soms moeite te hebben om tot een goede aanvraag te komen en niet altijd aan de gestelde criteria te kunnen voldoen.

Lariks tenslotte is dé plek voor zorg en welzijn in de gemeente Leusden. Lariks ondersteunt ook direct De Huiskamer van Leusden, beheert de centrale vrijwilligersvacaturebank en is er ook om de wijkverenigingen te ondersteunen.

Lariks geeft aan door een recente bezuinigingsslag niet alle gewenste taken meer optimaal te kunnen uitvoeren. Desondanks speelt Lariks een belangrijke rol in de Leusdense (vrijwilligers)maatschappij en is de rol om de wijkverenigingen te ondersteunen en om met hen goed samen te werken voor alle partijen –ook de inwoners- zeer waardevol. De inzet van toekomstige buurtcontactpersonen zullen voor extra verbinding gaan zorgen!

WENSEN VANUIT DE VERENIGINGEN

Overigens zijn de meeste wijkverenigingen zonder meer positief over de samenwerking met de gemeente, zowel met het bestuur als met de organisatie. Er is waardering voor de contacten.

In grote lijnen vindt men de huidige situatie prima. De subsidie is belangrijk, met name voor het in standhouden van de accommodatie. Als deze subsidie niet toereikend is houdt de vereniging op te bestaan. De wijkverenigingen opereren verder autonoom en willen dat graag zo houden, zonder al te veel bemoeienis op uitvoering. Samenwerken (op thema's) is natuurlijk prima, mits ondersteund.

De meeste wijkverenigingen worstelen wel met een aantal zaken waar zij ondersteuning bij nodig hebben, zoals bijvoorbeeld privacy. Er is behoefte aan een leden- of vrijwilligersadministratiesysteem (wellicht zelfs centraal) dat privacyproof is.

Ook denkt men aan een centrale vertrouwenspersoon of een centrale klachtenregeling.

De Huismaker van Leusden heeft aangegeven de centrale rol binnen de wijkverenigingen graag te willen uitbouwen en te willen nadenken over de ter tafel gebrachte vragen.

Aan de andere kant wordt er nog niet altijd voldoende gebruik gemaakt van de mogelijkheden die er al wel zijn. Zoals de LEUSDENLEEF app en het digitale platform Leusden voor Elkaar. Verder wordt nog veel gezamenlijke (denk)kracht onvoldoende benut.

CORONA

De afgelopen coronaperiode heeft een zware wissel getrokken op de wijkverenigingen, waarvan een aantal in oprichting was. Mede hierdoor zijn niet alle doelstellingen geslaagd. Ook reeds bestaande wijkverenigingen zijn uitgeweken naar activiteiten specifiek voor deze periode. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een boodschappen/medicijn breng service, vervoer naar een priklocatie of gewoon de hond uitlaten. De wijkverenigingen geven aan dat deze activiteiten een zware wissel trokken op de vrijwilligers en dat er geen animo is dergelijke activiteiten structureel aan te bieden. Dit heeft deels ook te maken met de beperkte beschikbaarheid van de eigen vrijwilligers en de angst deze te overbelasten.

De conclusie kan worden getrokken dat de coronaperiode ervoor heeft gezorgd dat de wijkverenigingen nog niet zijn waar ze willen zijn, terwijl aan de andere kant ze voor meerwaarde hebben gezorgd in een uitdagende periode door het aanbieden van specifieke diensten en contacten.

2. BELEIDSAANPAK

De gemeente Leusden heeft een heldere kijk op de (eigen) samenleving. Dat bleek uit het vorige beleidskader en dat blijkt uit het nieuwe beleidskader in ontwikkeling. Het nieuwe coalitieakkoord is op hoofdlijnen, maar spreekt uit dat er veel ruimte is voor participatie, dat er wordt geluisterd naar de inwoner, dat goede ideeën vanuit de gemeenschap kunnen worden uitgevoerd. Dit alles om er voor te zorgen dat de gemeente een plek blijft waar het plezierig wonen, werken en recreëren is.

Wijkverenigingen willen graag hun ding doen en vanuit eigen uitgangspunten en op eigen schaal een waardevolle bijdrage leveren aan de maatschappij. We hebben vastgesteld dat leefbaarheid een groot goed is en dat ontmoeten belangrijk is. Immers: vanuit ontmoeten ontstaan dingen! Ontmoeten leidt tot signaleren leidt tot mogelijk een preventieve inzet die erger kan voorkomen. Een korte lijn met De Huiskamer kan al voldoende zijn. Om dit signaleren ten volle te kunnen benutten wordt voor een training gezorgd. Ook de netwerkversterking is belangrijk: bij wie worden de signalen neergelegd?

Uit het onderzoek is gebleken dat de wijkverenigingen open staan voor samenwerking met de gemeente. Er wordt graag een bijdrage geleverd aan gemeentelijke doelstellingen, mits deze passen in de doelstellingen van de wijkverenigingen en passend zijn binnen het activiteitenprogramma. Dit

sluit dus niet één op één op elkaar aan en vraagt een om een goede welwillende samenwerking, een vast contactpersoon vanuit de gemeente en bijvoorbeeld ook een jaarplan en een ondersteuning vanuit Lariks of De Huiskamer bij specifieke activiteiten.

KIJK OP DE KOMENDE JAREN

De gemeente wil met dit plan een ontwikkelperspectief bieden aan wijkvereniging en inwoner. Om te komen tot onderstaande kijk is tijd nodig. Deze tijd wordt genomen en gegeven.

Dit plan groeit, samen met de wijkvereniging. Belangrijk dat de wijkvereniging wordt ondersteund in deze groei, dat de afhankelijkheid van mensen en vrijwilligers vermindert en dat de visie een blauwdruk vormt voor toekomstige vrijwilligers.

SUBSIDIE EN ANDERE ONDERSTEUNING

De gemeente is subsidieverstrekker en mag daarvoor iets terug vragen. Een subsidie is niet vanzelfsprekend. Het grootste deel van de subsidie gaat op aan accommodatiekosten.

Wijkverenigingen geven alle aan dat de vereniging niet kan bestaan zonder locatie (ontmoetingsruimte). Dit wordt door het onderzoek onderschreven.

Voor de accommodatiesubsidie worden locatiegebonden activiteiten georganiseerd, zoals ontmoeten, die bijdragen aan algemene doelstellingen.

Er kunnen dus wel milde voorwaarden aan verbonden worden zoals het aantal keren dat de accommodatie open is en dat er activiteiten worden georganiseerd. Een koffieochtend is prima, maar hoe leuk zou het zijn om dit te combineren met een training Positieve Gezondheid voor inwoners, of zelfredzaamheid, of valpreventie?

Naast de accommodatiesubsidie wordt een activiteitensubsidie verstrekt. In de huidige subsidiesystematiek zijn de accommodatiesubsidie en activiteitensubsidie niet volledig van elkaar te onderscheiden. Daarnaast worden de verplichtingen voor de activiteiten vrij gedetailleerd voorgeschreven. Uit het onderzoek is gebleken dat er in een enkel geval een mismatch is tussen wat de gemeente verwacht en wat de wijkvereniging kan en wil leveren.

Het is belangrijk dat dit beter op elkaar aansluit om het eigenaarschap van een maatschappelijke activiteit bij de vereniging te ondersteunen. Op deze manier kunnen wijkverenigingen floreren, bijdragen aan leefbaarheid en sociale samenhang en worden er waarde volle bijdragen geleverd aan belangrijke en gedeelde thema's.

Er is altijd sprake van maatwerk. Elke wijk en elke wijkvereniging heeft zijn eigen dynamiek. Maar goede ideeën worden ondersteund! Er wordt daarom geluisterd naar de wijkvereniging. Ook als een wijkvereniging iets niet kan of wil. Logisch dat dit consequenties kan hebben voor de (in)directe ondersteuning.

Sommige wijkverenigingen hebben aangegeven moeite te hebben bij te dragen aan diverse gemeentelijke of landelijke campagnes. In sommige gevallen omdat het thema in die wijk niet leeft, of juist omdat het thema al gedurende het jaar in de wijk onder de aandacht wordt gebracht.

Neemt niet weg dat de kracht van een landelijke campagne voor bijvoorbeeld (de week van) de Mantelzorger van grote waarde is. Een vereniging kan altijd effectief bijdragen, al is het maar door het verspreiden van de info via de website, de nieuwsbrief of een flyer.

Ook dit vraagt samenwerking, afstemming en planning (vooraf). Naast een stukje ondersteuning.

Hoe ziet die ondersteuning er dan uit?

Het verdient niet de voorkeur dat de gemeente de wijkverenigingen direct ondersteunt. Dat gebeurt immers in die vorm ook niet bij andere verenigingen. Wel is een vast contactpersoon noodzakelijk om eventuele misverstanden vooraf in de kiem te kunnen smoren.

De verenigingen verwachten behalve een vast contactpersoon ook niet veel meer van de gemeente. Een goede samenwerking, niet te veel bemoeienis en een actieve ondersteuning bij het in standhouden van de locatie wordt als het meest belangrijk genoemd.

Lariks is betrokken bij het onderzoek. De wijkverenigingen hebben alle goed contact met Lariks, de ene wat intensiever dan de andere. In de meeste gevallen gaan de contacten over bepaalde casussen of beperkt de samenwerking zich tot de communicatie rond de inloophmomenten in de wijken. Die zijn echter door bezuinigingen flink teruggeschroefd en dat wordt door de verenigingen als een gemis ervaren. Verder wordt Lariks niet gezien als de partij die de verenigingen zou kunnen ondersteunen bij wijkgerichte activiteiten. De gemeente ziet Lariks wel als de partij die op inhoud kan ondersteunen, bijvoorbeeld bij het geven van trainingen cursussen aan vrijwilligers teneinde de deskundigheid van de vrijwilligers te bevorderen.

De Huiskamer wordt bovendien weer ondersteund door Lariks zodat er op die manier toch weer verbinding wordt gemaakt.

FINANCIËN

De gemeente subsidieert de wijkverenigingen. De subsidie bestaat grotendeels uit een bijdrage voor het huren van de accommodatie. Het overige deel is activiteitenbudget. Het totale (incidentele) budget voor de wijkverenigingen is € 35.500,- in 2022 Exclusief bijdrage aan Huiskamer van Leusden. Vastgoedpartij NVGM financiert 1/3 van de huurprijs van wijkvereniging Alandsbeek voor de periode augustus 2021- augustus 2023.

3. CONSEQUENTIES EN AANBEVELINGEN

In de voorgaande hoofdstukken hebben we gezien dat de gemeente ambities heeft om te komen tot een nieuw beleidskader voor de nieuwe bestuursperiode in de komende jaren met nieuwe en relevante thema's voor gemeente en de inwoners. Bestaande thema's worden vernieuwd of uitgebreid. De gemeente loopt hierbij een participatief traject. Inwoners en andere stakeholders worden hierbij betrokken. Ook de wijkverenigingen. Alleen al vanuit dit beperkte onderzoek zijn de wijkverenigingen bevraagd op welke thema's op dit moment voor hen van belang zijn of die (extra) zichtbaar zijn in de (wijk)maatschappij.

De wijkverenigingen spelen een belangrijke rol in de wijken. Ze zijn zichtbaar en actief in de wijk en organiseren activiteiten die van belang zijn in het sociaal-maatschappelijke leven van de inwoner. We hebben het belang van leefbaarheid reeds onderkend met de vele sub-aspecten, zoals ontmoeten/eenzaamheid, gezondheid en bewegen (meedoen), (ontlasten van) mantelzorgers etc. De gemeente wil daarom deze wijkverenigingen graag ondersteunen én subsidiëren, maar wil daar wel iets voor terug.

We hebben ook gezien dat het samenwerken tussen gemeente en wijkvereniging –net zoals dat soms met andere vrijwilligersorganisaties het geval is– een balanceeroefening is. De gemeente moet er voor waken dat er niet teveel gevraagd wordt van de vrijwilligers zodat zij a. niet overbelast raken en b. zij niet het gevoel krijgen betaalde arbeid te verrichten. En bovendien de doelstellingen van de wijkvereniging niet in het gedrang te laten komen.

Aan de andere kant, de gemeente waardeert de wijkverenigingen ook met een subsidiebedrag. Daarvoor is louter bestaansrecht niet voldoende en wordt een bijdrage gevraagd. Bijvoorbeeld aan de reeds eerder genoemde beleidsdoelen.

Hoe krijgt de gemeente dan toch de meeste waar voor de verstrekte subsidie?

Met andere woorden, hoe kan de gemeente het maatschappelijke stuur in de goede richting draaien?

En hoe kunnen de wijkverenigingen het beste gestimuleerd (of ondersteund) worden te doen wat zij graag willen doen en doen waar zij goed in zijn? En hoe kan dit leiden tot een win-win situatie?

Door gezamenlijk te werken aan een duurzame relatie. Door simpelweg met elkaar in gesprek te gaan over de voorwaarden om te komen tot een gezamenlijk opgesteld uitgangspuntendocument met duidelijke doelstellingen die recht doen aan de wensen van beide, met de inwoner centraal.

In samenwerking met De Huiskamer en Lariks wordt gewerkt aan een concreet uitvoeringsprogramma dat op een reële en doeltreffende wijze zorgt voor samenhang, samenwerking en het realiseren van beleidsdoelen.

UITGANGSPUNTEN, DOELEN EN ROLLEN

De gemeente stelt een beleidskader vast en zoekt daarbij partners om dit uit te voeren.

Wijkverenigingen zijn daarbij een logische partner. Wijkverenigingen spelen een rol door het organiseren van ontmoeting. Daarvoor is in de regel de accommodatie een noodzakelijke voorziening.

Daarnaast kunnen activiteiten een aanvullende rol spelen. Met name activiteiten ondersteunend aan de doelstellingen in het beleidskader. Door hieraan te voldoen kan een extra subsidie worden verstrekt c.q. verkregen.

De inzet van de wijkverenigingen en hun vrijwilligers wordt zeer gewaardeerd. Er wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de sociale cohesie binnen de wijk, aan ontmoeten, aan het bestrijden van eenzaamheid en aan thema's zoals armoede, duurzaamheid (energietransitie) om dementie. Om er maar enkele te noemen.

De gemeente Leusden blijft de wijkverenigingen ondersteunen bij hun rol in de wijk. Door middel van het continueren van de subsidiaire ondersteuning en in samenwerking en afstemming met de Lariks en de Huiskamer van Leusden.

Gemeenschappelijke activiteiten die binnen het subsidiebeleid van de verenigingen worden verwacht zijn klein en behapbaar en inclusief overkoepelende ondersteuning van bijvoorbeeld De Huiskamer en Lariks.

Deze ondersteuning is structureel belangrijk. Met een netwerksamenwerking bestaande uit gemeente, Lariks en De Huiskamer blijven de wijkverenigingen bestaan, worden ze versterkt en wordt hun eigenwaarde vergroot. Hierdoor wordt de vrijwillige inzet binnen een wijkverenigingen nog plezieriger.

Voor de gemeente wordt de samenwerking in de wijk vergroot. Met de inzet van (bijvoorbeeld) buurtcontactpersonen binnen de netwerksamenwerking worden ogen en oren in de wijk ingezet met als doel inwoners gericht en op maat te kunnen ondersteunen en de gemeente te informeren bij structurele problemen.

VOORTZETTING SUBSIDIEBELEID

De gemeente stelt daarom voor de subsidiaire ondersteuning voortzetten voor een periode van drie jaar, vanaf 1 januari 2023, te continueren cq. uit te breiden.

Er wordt gekozen voor een periode van drie jaar omdat dit verband houdt met het vigerende subsidiebeleid dat een langere periode niet mogelijk maakt. Aan de andere kant is dit een mooie periode om binnen de nieuwe collegeperiode de samenwerking voort te zetten, te verbeteren en (tussentijds) te evalueren (in 2025).

Voor de periode 2023-2027 wordt een getrappt subsidiebeleid voorgesteld:

1. De gemeente ondersteunt de wijkverenigingen met een accommodatiesubsidie van maximaal 100% van de jaarlijkse kosten. Op voorwaarde hiervan worden relevante structurele activiteiten georganiseerd, nader te omschrijven.
Om de wijkverenigingen te stimuleren ook financiële middelen uit de markt te halen (maatschappelijk ondernemerschap) wordt geadviseerd om de subsidie na het eerste ontwikkeljaar enigszins terug te brengen naar 90% in 2024 en 85% in 2025.
2. De gemeente ondersteunt activiteiten voortvloeiend uit of die direct verband houden met het nieuwe beleidskader. De gemeente heeft hiervoor een budget beschikbaar van maximaal € 40.000 euro. De voorwaarden worden nader omschreven.
3. De gemeente geeft ruimte aan wijkverenigingen om activiteiten te organiseren die (zijdelings) verband houden met het nieuwe beleidskader, of die van andere sociaal-maatschappelijke relevantie zijn. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met het fonds samenlevingsinitiatieven. De voorwaarden zijn nader omschreven.

Op bovenstaande wijze is de betrokkenheid van de wijkverenigingen bij beleidsmatige aspecten in ieder geval geborgd. De gemeente heeft standaardpartners als het gaat om wijkpunten (Lariks) en wijkcontactpersonen. Door het uitwerken van een prikkelende stimuleringsbeleid kan deze relatie nader worden uitgebouwd.

WAT DOEN WE MET NIEUWE WIJKVERENIGINGEN?

In hoofdstuk 2 hebben we gelezen dat de gemeente Leusden uit veel wijken en buurten bestaat. Het is mede daarom goed mogelijk dat er in de toekomst nieuwe wijkverenigingen worden opgericht. Dat betekent niet per se dat dit ook betekent dat er een beroep kan worden gedaan op subsidiemiddelen. Als een wijkvereniging zich louter beperkt tot eenvoudige buurtactiviteiten die niet binnen het subsidiebeleid vallen en die met eigen (buurt)middelen bekostigd kunnen worden is een ondersteuning niet aan de orde. Echter, wil de wijkvereniging bijdragen aan gemeentelijk beleid en een bijdrage leveren aan gemeenschappelijke doelen dan kan een aanvraag wel degelijk gehonoreerd worden. Met de nieuwe wijkvereniging worden afspraken gemaakt en worden voorwaarden gesteld voor de subsidieverstrekking en verantwoording.

FINANCIËLE RISICO'S

Voor het subsidiebudget betekent dit ofwel een nieuwe verdeling van de beschikbare middelen of een verhoging of herverdeling van het beschikbare budget. Het eerste verdient niet de voorkeur. Mochten nieuwe wijkverenigingen zich aandienen die voldoen aan de subsidievoorwaarden dan kunnen zij een beroep doen op het vigerend subsidiebeleid. Weliswaar betekent dit dan mogelijk een verhoging van het subsidiebudget, het betekent ook een grotere bijdrage vanuit de gemeenschap voor het gemeentelijk beleid dat sociaal-maatschappelijk wellicht een besparing met zich meebrengt.

DE HUISKAMER VAN LEUSDEN

De Huiskamer van Leusden heeft aangegeven graag positie te willen innemen binnen het systeem van gemeente, wijkverenigingen en Lariks. Maar binnen de eigen uitgangspunten. Dit houdt in dat de Huiskamer zich ziet als een centrale voorpost richting de wijkvereniging in een dienende rol. De kracht blijft bij de wijkvereniging liggen.

Een belangrijke rol zou een ook centrale kennis delende rol kunnen zijn (vraagbaak), ook gericht op nieuwe wijkverenigingen. De Huiskamer zou graag een aantal keren per jaar het centraal wijkverenigingsoverleg willen organiseren, bijvoorbeeld op thema. Dit in samenwerking met Lariks dat een belangrijke rol speelt in deskundigheidsbevordering van vrijwilligers. De Huiskamer ziet een kans om bijvoorbeeld een vertrouwenspersoonsfunctie te hosten. De Huiskamer ziet voor zichzelf geen rol in het voeren van een centrale leden- of vrijwilligersadministratie en het organiseren van een centrale klachtenregeling. De Huiskamer ontvangt geen directe subsidie maar wordt ondersteund door Lariks. Dit is opgenomen in de afspraken tussen gemeente en Lariks.

LARIKS

Lariks is –via De Huiskamer- en rechtstreeks nauw betrokken bij de wijkverenigingen en zoekt naar een rol om betere ondersteuning te kunnen bieden. Dat kan dus via De Huiskamer en door middel van trainingen aan de wijkverenigingen en het ondersteunen van door De Huiskamer georganiseerde thema-avonden.

De driehoek van samenwerking tussen gemeente/Lariks – De Huiskamer en wijkverenigingen wordt nader uitgewerkt met daarin ook de wijkcontactpersonen gepositioneerd. Dit laatste wordt momenteel ook nog nader uitgewerkt.

Uit het onderzoek en de gesprekken met alle partijen lijkt de samenwerking tussen Lariks, De Huiskamer en de wijkverenigingen in potentie zeer vruchtbaar en effectief. De gemeente wordt geadviseerd de operationele afspraken nader uit te werken en dit te monitoren en/of bij te sturen. Het initiatief zal zoveel mogelijk bij Lariks- als de uitvoerende professionele partij in het voorliggend veld- moeten liggen. Met Lariks is een afsprakenkader vastgesteld waarbinnen deze netwerksamenwerking passend is. Mochten er knelpunten in de uitvoering ontstaan dan wordt dit nader besproken.

ADVIES

Geadviseerd wordt om

1. De subsidiaire ondersteuning conform het vigerende subsidiebeleid te regelen
 - a. de wijkverenigingen de accommodatiekosten tot maximaal 100% te subsidiëren;
 - b. deze subsidie vanaf 2024 terug te brengen naar 90% in 2024 en 85% in 2025);
 - c. de wijkverenigingen een subsidiebudget te verstrekken ten behoeve van activiteiten die verband houden met het beleidskader 2023-2027;
 - d. de wijkverenigingen de mogelijkheid te geven extra subsidieaanvragen te doen voor activiteiten sociaal-maatschappelijke relevant zijn;
 - e. de subsidiedoelstellingen nader te beschrijven om zodoende de wijkverenigingen te prikkelen sociaal-maatschappelijke bijdragen te leveren;
 - f. gezamenlijke doelen en beoogde resultaten te vermelden om te kunnen monitoren en sturen op maatschappelijk resultaat.
2. Te zorgen voor een vast contactpersoon binnen de gemeente als het gaat om overleg, accommodatie- en subsidiezaken;
3. De Huiskamer van Leusden in positie te brengen om de ondersteuning aan de wijkverenigingen nader vorm te geven.
4. Met Lariks in overleg de ondersteuning en facilitering aan De Huiskamer nader uit te werken binnen de bestaande afspraken.

ONDERZOEK EN PROCES

Aan de hand van de gemeentelijke opdrachtomschrijving is een Beleidsuitvoeringsplan opgesteld. Aan de hand van dit Plan van Aanpak is het onderzoek uitgevoerd en deze beleidsuitvoeringsplan. Er is volgens onderstaande planning gewerkt:

Fase 1: inzicht verkrijgen in de achtergrond, documentatie etc. aan de hand van gesprekken met de opdrachtgever en de contactpersonen
April 2022

Fase 2: kwalitatieve interviews met de wijkverenigingen en andere stakeholders (Lariks, De Huiskamer)
April 2022 (afhankelijk van de planning)

Fase 3: interne analyse van de gesprekken en de gespreksverslagen
Eind april 2022 (afhankelijk van de planning)

Fase 4: terugkoppeling van de gespreksverslagen met de wijkverenigingen door middel van een tweede gespreksronde (indien nodig)
Mei 2022

Fase 5: interne analyse van de opgehaalde informatie.
Eind mei 2022 (afhankelijk van de planning)

Fase 6: afronding documentatiefase en toezending concept plan.
Medio juni 2022.

Fase 7: afronding. Plenaire avond (voorstel). Afronding documentatie
Eind juni 2022.

Fase 8: oplevering documentatie. Slotgesprek
Eerste week september 2022